

СХАВАНЯ МІНА

ЦІ ПАСЯБРУЕМ
З ФРАНЦУЗСКІМ
БІЗНЕСАМ

СТАР. 4

ТУТ
І ЦЯПЕР

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

“НЕ МНЕ
ВЫРАШАЦЬ”
БЫЛЫ МІНІСТР ГАНДЛЮ
ДАУ “ТУТ І ЦЯПЕР”
ЭКСКЛЮЗІЎНАЕ ІНТЕРВ’Ю
СТАР. 5

28.01-4.02.2009 г.

КІНУТАЯ КОСТКА

Ніхто не можа сказаць, чым закончыцца будучая перарэгістрацыя беларускіх СМІ, як і ўвогуле складзеца лёс незалежных сродкаў масавай інфармацыі.

Нагадаем, што 8 лютага сёлета ўступае ў дзеянне закон “Аб сродках масавай інфармацыі”, згодна з якім УСЕ БЕЗ ВЫКЛЮЧНЯ сродкі масавай інфармацыі павінны да канца гэтага года прыйсці перарэгістрацыю, што будзе праводзіцца па заяўляльным прынцыпе. Маўляю, неабходна толькі накіраваць па пошце запоўненую спецыяльную форму, і праз некаторы час таму ці іншаму СМІ будзе выдадзена новае пасведчанне.

А навошта ўвогуле праводзіць гэтае, дастаткова стратнае мерапрыемства?

Міністр інфармацыі краіны Уладзімір Русакевіч лічыць, што перарэгістрацыя неабходна дзеля таго, каб “правесці своеасаблівы пераўлік, пазбавіца “мертвых душ” — СМІ, якія ўжо даўно дэ-факта спынілі сваё існаванне”.

Старшыня Беларускага саюза журналістаў (БСЖ) Анатоль Лемяшонак таксама бачыць у гэтай акцыі Міністэрства інфармацыі толькі адны плюсы: “Мы, удзельнікі інфармацыйнага поля, павінны час ад часу пацвярджаць сваю гатоўнасць паўнавартасна працаваць. І незадаволеных тут быць не можа. Што ж тычыцца асцярогі асабліва пільных...

Перад незалежнымі выданнямі пакуль часцей запальваюць «Адкл.», чым «Укл.»

Ну, ёсьць пэўнае кола людзей, якія апрыоры ўсё ўспрымаюць у штыкі. Я думаю, што пасля таго, як закон уступіць у сілу, наракання ў іх больш не будзе, і заяўнікі на сабе адчуваюць зручнасці новай сістэмы”.

Кіраўнік Цэнтра прававой абароны СМІ пры Беларускай асацыяцыі журналістаў (БАЖ) Міхаіл Пастухоў катэгарычна не згодны з гэтым меркаваннем: “Пасля ўступлення ў дзеянне новага закона аб СМІ і закона аб інфармацыі, інфарматызацыі і абароне інфармацыі нас чакае далейшае закручванне гаек. Гэта закране як друкаваныя, так і электронныя СМІ. Асабліва цяжка прыйдзеца

тым журналістам, якія супрацоўнічаюць з замежнымі СМІ”.

Зазначым, што новы закон аб СМІ забараняе прафесійную дзейнасць журналістам замежных СМІ на тэрыторыі Беларусі без адпаведнай акредытациі. Адпаведна новому закону, да адказнасці можна будзе прыцягваць і за “распаўсюджванне недакладнай інфармацыі, якая можа нанесці шкоду дзяржаўным ці грамадскім інтэрэсам”.

Праўда, ёсьць у згаданым законе аб СМІ і адзін вельмі станоўчы момант — інтэрнэт-выданням не трэба будзе рэгістрацыя ў Міністэрстве інфармацыі. Як адзначыў на-

меснік старшыні Беларускай асацыяцыі журналістаў (БАЖ) Андрэй Бастунец, гэты крок з боку Мінінфарма, безумоўна, станоўчы, але і тут ёсьць свае падводныя камяні: “Савет Міністраў мог прытартмазіць распрацоўку пастановы аб дзейнасці інтэрнэт-СМІ, каб прадэмантраваць ўўраструктурам паміжненне Беларусі выкананы іх патрабаванні па прывядзенні заканадаўства аб СМІ дадэмаўратычных стандартоў. Але няма гарантый, што пасля заканчэння выпрабавальнага тэрміну, вызначанага ЕС для беларускіх улад, сітуацыя не зменіцца ў горшы бок”.

Заканчэнне на стар.3

ЦІ АТРЫМАЕ ДЗЯРЖАВА НОВЫЯ ІДЭІ І РАШЭННІ АД НАШАЙ НАВУКІ ПАДЧАС ЦЯПЕРАШНЯГА КРЫЗІСУ?

АЛЯКСАНДР ВАЙТОВІЧ, БЫЛЫ ПРЕЗІДЕНТ НАЦЫЯЛЬНАЙ АКАДЕМІІ НАВУК:

“ЗАЦІСНУТАЯ НАВУКА НЕ МОЖА ГЕНЕРЫРАВАЦЬ ІДЭІ”:

— Беларускую навуку ў апошні час прыгнулі, каб навукоўцы толькі апраўдвалі палітыку нашага кіраўніцтва, у тым ліку эканамічную. Так, на агульных сходах Акадэміі раптам началі расказваць, што беларуская эканамічная мадэль — гэта новае слова ў наўкы. І ў такой сітуацыі цяжка чаго-небудзь чакаць. Хаця, упэўнены, у навукоўцаў думкі ёсць, але ж лібералізацыя пакуль яшчэ не дайшла да таго, каб іх маглі свабодна аблікаркоўваць. Таму я не думаю, што навука прапануе нейкія цудоўныя рэцэпты ў дачыненні да крызісу. Ды і сусветная навука нічога “цудоўнага” пропанаваць не можа. На маю думку, для Беларусі крызіс будзе асабліва цяжкім. Цяжэйшым, чым для іншых краін.

ІВАН НІКІТЧАНКА, ЧЛЕН-КАРЭСПАНДЕНТ НАЦЫЯННАЛЫЙ АКАДЕМІІ НАВУК:

“НАПРАЦОЎКІ ДАҮНО ПЫЛЯЦЦА НА ПАЛІЦЫ”.

— Ідэі ёсць, бо пры ўсіх намаганнях навуковую думку не спыніш, аднак яны “пыліцца на паліцы” і пакуль не запатрабаваны нашай дзяржавай. Мы перажывалі штосьці падобнае напрыканцы 80-х (тады сітуацыя таксама была кепская), але ўсё роўна пры любых эканамічных цяжкасцях ёсць катэгорыя людзей, якія застаюцца ў сістэме, у якіх працуе думка. Як у сферы эканамічных наўк, тык і ў прыродазнаўчых наўках. Аднак хто ў нас навукоўцаў слухае і чуе? Я пераканаўся ў гэтым у 1986 годзе, калі зтварыўся чарнобыльскімі проблемамі, тлумачылі з пункта погляду наўкі аб тым, што такое радыяцыя, у чым праблемы і небяспека аварыі. З усёй краіны сабралі старшыню калгасаў. Тлумачылі людзям, як забруджанае малако ўтылізаваць, а яны ў адказ — дык гэта ж малако, куды яго дзяяваць? Калі б у нас слухалі навукоўцаў, мы жылі б лепш. Напэўна, жыццё ўсё ж такі прымусіць успрымаць нейкія думкі і ідэі. Але вельмі шмат напрацовак ляжыць на паліцах, і не хутка яны будуць запатрабаваны.

АЛЕСЬ АНЦІПЕНКА, ФІЛОСАФ:

“ПАКУЛЬ УСЁ НЕ ЛЯСНЕЦЦА, НОВЫХ ІДЭЙ НЕ БУДЗЕ”.

— Справа ў тым, што ў часы крызісу заўсёды адзначаецца дэфіцит ідэй. Таму з вялікай долей верагоднасці можна сказаць, што наша эканамічная наўка, якая ўсё ж такі не з'яўляецца сусветна прызнанай і далёка не першай ў свеце, нічым сур'ёзным нашаму ўраду не дапаможа. Такім чынам, будзем існаваць у добра вядомым усім рэжыме ручнога кіравання эканомікай. Пакуль гэта ўсё не ляснецца.

**ВАЛЯНЦІН ШЧАЎРУК,
ЭКАНАМІСТ:**

“РАШЭННІ ГЕНЕРЫРУЮЦЦА ГРАМАДСТВАМ”.

— Вельмі добра, што нехта зацікавіўся новымі ідэямі і павертыў у тое, што хтосьці, акрамя яго самога, можа прыдумаць нешта новае. Дагэтуль ён быў упэўнены, што ўсё добрае можа быць прыдумана толькі ім. Але крыху запознаў яго абудзілася цікавасць да

думак іншых людзей. Усякія добрыя ідэі з'яўляюцца не толькі ў навукоўцаў і эканамістаў. Яны ўвогуле генерыруюцца грамадствам. Пакуль, сыходзячы з пастаноўкі пытання перад навукоўцамі, не бачна, што нехта зацікаўлены ў атрыманні новых ідэй ад грамадства. Наш кіраўнік дзяржавы па-ранейшаму верыць у цуд, і вера гэтая непахісная. Раней яму верылася, што сам самы разумны, цяпер верыцца, што нейкага разумніка можна знайсці, і ён прыцягне гэтыя цуд...

**АНАТОЛЬ ПАУЛАЎ, ПРАРЭКТАР БЕЛДЗЯРЖУНІВЕРСІТЭТА
Ў 1995-1997 ГГ:**

“МЫ ЎЖО ДАҮНО ЎСЁ НАПІСАЛИ”:

— Крызіс на нараджэнне ідэй ніяк не ўплывае. Яны могуць з'явіцца ў любы момант. А кіраўніцтву мы даўно прапаноўвалі рашиэнні. У 2000 годзе мы выпрацавалі “Стратэгію для Беларусі”. Калі б Лукашэнка дзеянічаў па ёй, то крызісу ў Беларусі не было б. Хай цяпер падымім і паглядзіць. Калі не знайдзе, у мяне лішні экзэмпляр знайдзецца. Мы там усё раскладалі па паліцах, распрацавалі ўсе важныя пытанні.

**СТАНІСЛАЎ БАГДАНКЕВІЧ, БЫЛЫ СТАРШЫНЯ
НАЦЫЯННАЛЫНАГА БАНКА РБ:**

“ТРЭБА, КАБ ГОЛАС НАВУКОЎЦАЎ БЫЎ ПАЧУТЫ”:

— Калі дзяржава хоча мець ідэі, дык для гэтага трэба праводзіць сустрэчы. Чаму я, прафесіянал, эксп-старшыня Нацбанка, ні разу не быў запрошаны на пасяджэнне праўлення Наццыянальнага банка? Ці чаму нас, эканамістаў, не сабралі на сустрэчу з міністрам эканомікі? Кіраўніцтва толькі дэкларуе ў асобе презідэнта. А што яно зрабіла, каб задзейнічыць людзей для выпрацоўкі новых ідэй? Мы іх прапаноўваем: і аб тым, каб перагледзець бюджет на бягучы год, і каб падтрымліваць крэдытны сектар ва ўмовах інфляцыі. Чаму на тэлебачанні беларускі журналіст недзе гадзіну гутарыць пра фінансавы крызіс з Герашчанкам? Чаму з намі такіх сустрэч няма, каб пачуць іншыя прапановы?

Кіраўніцтва не чытае ні артыкулаў, ні інтэрв'ю, ні прапаноў. Я на працягу дзесяці гадоў быў членам рады па абароне канадыдацкіх і доктарскіх дысертацый. Столікі новага ёсць у эканоміцы! Дык трэба ж гэтыя ідэі выбраць і пачаць реалізоўваць. Існуе шмат думак наконт таго, чаму ў нас няма нацыянальнай эканомікі, нацыянальнага рынку. Чаму ў нас 75 працэнтаў імпарту? Ні ў адной краіне Еўропы не адзначаецца такога перакосу ва ўрон развіццю ўнутранага рынку! У краінах з васьмі-, дзесяцімільённым насельніцтвам імпарт складае 30, максімум 40 працэнтаў, мы ж увесе часробім стаўку на экспарт. А інфляцыя? Шмат ідэй апублікавана, аднак урад не жадае разглядаць іх. Я ведаю выпадак, калі малады навуковец з Нацыянальнага банка абараніў дысертацыю. Апублікаваў тэкст, які змяшчалі крэтыку ўрада, і падпісаўся — начальнік аддзялення Нацбанка. Яго праз суткі знялі з работы. За тое, што назваў сваю пасаду. Седзячы на афіцыйнай пасадзе, урад крэтыкаваць нельга. А чалавек, між іншым, нёс новыя ідэі...

Заканчэнне.
Пачатак на стар. 1

На думку намесніка старшыні БАЖ, гэты закон аб СМІ больш жорсткі за папярэдні яшчэ і таму, што ў органаў кантролю з'явіца больш магчымасця для спынення дзеянасці СМІ ў судовым парадку.

Службовае пасведчанне адзінага ўзору таксама дае нямала падстаў для спекуляцый пры яго выдачы Міністэрствам інфармацыі.

Да таго ж нельга забываць, у якім стане зараз знаходзяцца незалежныя сродкі масавай інфармацыі Беларусі.

Вяртаючыся да слоў спадара Лемяшонка аб "зручнасцях новай сістэмы", трэба зазначыць, што "вечна незадаволеная" ўжо больш як 14 гадоў адчуваюць на себе гэтыя зручнасці.

Дзесяткі закрытых незалежных газет.

Шматлікія выпадкі зняволення рэдактараў і карэспандэнтаў незалежных выданняў.

Збіццё соцень журнالістаў недзяржаўных СМІ падчас вулічных мітынгau і дэмансстрацый.

Адмова ў акредытациі ўласным карэспандэнтам незалежных сродкаў масавай інфармацыі.

І ўжо сапраўдны "дробязъ" падаецца той факт, што на сённяшні дзень пазбаўлены магчымасці распаўсюджвацца праз гандлёвую сетку "Белсаюздруку" наступныя выданні: "Товарищ", "Новы час", "Бобруйскі кур'ер", "Борисовскія новості", "Вітебскі кур'ер M", "Вольнае Глыбокае", "Газета для вас" (Івацэвічы), "Газета Слонімская", "Ганцавіцкі час", "Intex-press" (Баранавічы), "Нясвіжскі час".

Не могуць патрапіць да чытчыца праз паштовую падпіску, паводле даных БАЖ, той жа "Товарищ", "СНплюс. Свободныя новости плюс", "Новы час", "Борисовские новости", "Вітебскі кур'ер M", "Вольнае Глыбокае", "Газета Слонімская", "Ганцавіцкі час", "Intex-press". Газета "Салідарнасць", як і "Беларуская деловая газета", з-за гэтых проблем спынілі сваё існаванне і падаліся ў Інтэрнэт.

Я спецыяльна спыніўся на поўным пераліку газет, якія па абсолютна надуманых матывах не могуць ЗГОДНА З ЦЯПЕ-

Вельмі часта побач з дзяржаўнымі выданнямі няма месца для недзяржаўных

РАШНІМ ЗАКАНАДАЎСТВАМ
нармальна працягваць свою
дзеянасць.

Не так даўно ў шапікі "Белсаюздруку" вярнуліся "Народная воля" і "Наша ніва".

Некаторыя дзяржаўныя ды і недзяржаўныя эксперты прадставілі гэты факт як сведчанне кардынальнай змены курсу ў адносінах да ўсіх без выключэння незалежных СМІ.

Але мушу напомніць, што нават калі ўсім вышэй названным СМІ дазволяць распаўсюджвацца праз "белсаюздрук" і арганізоўваць падпіску праз "Белпошту", няшмат выданняў захочуць гэта рабіць па фінансавых прычынах.

У інтэрв'ю нашаму штотыднёвіку **галоўны рэдактар "Салідарнасці"** Аляксандр Стрыкевіч распавёў аб tym, чаму гэта не адбудзеца ў бліжэйшай будучыні з яго выданнем: "Напярэдадні презідэнцкіх выбараў 2006 года нас разам з шэрагам іншых незалежных выданняў выкінулі як з падпісной сістэмы "Белпошты", так і з шапікай "Белсаюздруку". Я прыняў да ўвагі досвед БДГ, якая мела значна большы, чым мы, матэрыяльны рэсурс, але не змагла доўгі час існаваць без распаўсюджання праз "Белсаюздрук" — фактычна манапалістка ў гэтай галіне. Для вяртання ў "папяровы" стан сёняння трэба дзесяці адшукваць велізарныя сродкі, што на дадзены момант не ўяўляеца магчымым".

Галоўны рэдактар бара-навіцкай "Intex-press" Уладзімір Янукевіч спецыяльна

для "Тут і Цяпер" адзначыў, што "надзея памірае апошній, але пакуль для яе ў адносінах да нас не так шмат падстаў": "Мы звязталіся да "Белсаюздруку" 3 ці 4 разы і заўсёды атрымлівалі адмову прыблізна такога змесця: праз "Белсаюздрук" распаўсюджваецца каля 700 розных выданняў, а яго шапікі разлічаны на 200-300 выданняў.

Пры гэтым не бярэцца пад увагу той факт, што ў свой час наша газета прыносіла баранавіцкаму "Белсаюздруку" найбольшыя прыбылі, і што ў шапіках згаданай арганізацыі месячамі ляжаць нерэалізаванымі некаторыя расійскія часопісы і газеты.

Дарчы, апошні раз адмову распаўсюджвацца праз "Белсаюздрук" мы атрымалі 12 студзеня гэтага года, калі быццам бы поўным ходам у нас у краіне ішла лібералізацыя. Атрымліваецца, што, пускі ўшы ў дзяржаўныя шапікі дзве газеты — "Народную волю" і "Нашу ніву", усёй незалежнай прэсе кінулі своеасаблівую костку...

Прыблізна такая ж сітуацыя складваецца ў нас і з падпісай праз "Белпошту", якая ўвогуле на ўсе запыты адказвае прыблізна наступным чынам: мы самі вырашаем, з якімі выданнямі заключаць дамовы, а з якімі — не.

Між іншым, "Intex-press" па колькасці падпісчыкаў заўсёды уваходзіла ў пяцёрку самых буйных выданняў Баранавіцкага рэгіёна.

Таму, калі захочуць паўстать больш прыгажэйшымі

перед Захадам, можа, і для іншых незалежных выданняў адкрыюць шлюзы".

У Аляксандра Стрыкевіча падобныя думкі наконт цяперашняй лібералізацыі ў дачыненні да свободы слова ў Беларусі: "На вялікі жаль, у дадзеным выпадку ўсім кіруе Яе Вялікасць палітычна кан'юнктура. Асабіста ў мене вялікія сумнёвы наконт таго, што абвешчаная лібералізацыя ва ўсіх галінах нашага жыцця ператворыцца ў нейкі сістэмы працэс. Пакуль гэта толькі гульні з Захадам з разлікам атрымаць перш за ўсё пэўныя матэрыяльныя дывідэнды".

Сапраўды, за апошнія гады беларускія ўлады некалькі разоў ад'яўлялі пра сваю рашучаць дэмакратызацію краіну. Аднак усялякі раз гэтыя намеры заканчваліся банальными пышкамі.

Пра тое, што і цяпер яны заканчацца такім жа чынам, сведчыць вельмі красамоўны факт.

Рэдакцыі папулярнай беларускай спартыўнай газеты "Прэссбол" пагражае буйны іск, сума выплаты па якім можа скласці 60 мільёнаў рублёў. З рэдакцыі патрабуюць кампенсацыі маральнага ўрону не толькі за публікацыю ў газете, але і за выказанні наведвальніка форуму на інтэрнэт-сторонцы выдання. Галоўны рэдактар "Прэссбала" Уладзімір Беражкоў у гутарцы з прэс-службай БАЖ называў гэта "абсурднай сітуацыяй": "...Дзеючае заканадаўства не прадугледжвае нікакі адказнікі за тое, што гаспадар сайта несвоечасова знішчыў апанімную інфармацыю, пакінутую адным з карыстальнікаў на форуме! У законе "Аб друк..." пра дамен ані слова, форум у Інтэрнэце, як сцяна плачу, — не ёсць СМІ".

Магчымае абвінавачанне
рэдакцыі за допіс на інтэрнэт-форуме намеснік старшыні БАЖ Андрэй Бастунец назваў "вельмі небяспечным прэцэдэнтам".

Такіх прэцэдэнтаў толькі за апошні час налічваеца значна больш, чым фактай абвешчанай лібералізацыі медыялага рынку краіны.

ВІКТАР АЛЯШКЕВІЧ

МІНА ЗАПАВОЛЕНАГА ДЗЕЯННЯ?

**“Я другой такой страны не знаю, где так
вольно дышит... бизнесмен”**

На гэтым тыдні ў Беларусі гасцілі бізнесмены з Францыі. Прымалі іх на самым высокім узроўні. Асабіста Аляксандр Лукашэнка заклікаў замежных прадпрымальнікаў інвестіраваць у нашу краіну і гарантаваў, што тут ім будзе добра, як нідзе ў іншым месцы.

— У нас спрыяльныя ўмовы для таго, каб прыцягнуць капітал у прыватизацыю дзяржавай маёмаці, развіццё малых і сярэдніх гарадоў, — рэкамендаваў Аляксандр Лукашэнка. Чамусьці ён забыўся пра свой галоўны гонар — аграгарадкі.

Пра выключную інвестицыйную прывабнасць французскія бізнесмены чулі і раней. Дэлегацыя руху французскіх прадпрыемстваў МЕДЕФ ужо двойчы наведвалася ў нашу краіну: у 2006 і 2007 гадах. Аднак звестак пра якія-небудзь станоўчыя вынікі тых візітаў няма. Мусіць, не пераканалі насы прапагандысты “акул капитализму” ў перавагах беларускай сацыяльна-еканомічнай мадэлі.

— Можна з упэўненасцю гаварыць, што Беларусь сёння — астравок стабільнасці, — працягваў піяр-кампанію Лукашэнка, — а беларускія прадпрыемствы — надзеіныя і перспектывныя партнёры.

Сустрэча з французскімі бізнесаўцамі была вельмі добразчлівай. Вось толькі якімі ад яе будучы вынікі?

Спадзяюся, што цяпер вы змаглі пераканацца ў гэтым.

Не ведаю, якія вынёсны зробіць па выніках чарговага візіту госці з Францыі, але 20-працэнтная дэвальвацыя нацыянальнай валюты ў якасці падарунка на Новы год, на маю думку, дрэнна стасуецца з вобразам “вострава стабільнасці”. Хутчэй за ёсё, гэта нагадвае “вострай сюрпризы”: ніколі не ведаеш, якія са шматлікіх мін запаволенага дзеяння спрацуе сёння, а якія — заўтра.

— Наши дамоўленасці, калі мы з вамі дамовімся, будуць наўхільна і свята выконвацца, — падсумаваў Лукашэнка. — Калі вы будзеце ствараць у Беларусі новыя прадпрыемствы, якія стануць забяспечваць імпартазамяшчэнне і экспартаваць значную долю прадукцыі, то атрымаеце беспрэцэ-

дэнтныя льготы, якіх у вас не будзе ні ў якой іншай краіне.

Карацей кажучы, ідылія. “Я другой такой страны не знаю, где так вольно дышит... бизнесмен”.

Праўда, наконт “беспрэцэдэнтных ільгот” можна спытаць у канцэрна “Форд”, які ў дзевяностыя гады мінулага стагоддзя спрабаваў наладзіць вытворчасць сваіх аўтамабіляў у Беларусі. Пачыналася тая справа з вялікай помпай і была таксама асабіста ўсхвалена Аляксандрам Лукашэнкам. “Форду” абяцалі тყя ж самыя “беспрэцэдэнтныя льготы”. Але праз пару гадоў вядомы амерыканскі канцэрн так закатаўся рознымі праверкамі і, наогул, “унікальнымі ўмовамі”, што ён палічыў за лепшае перафразацца ў суседнюю Расію.

Ёсць і больш свежыя ўзоры.

У верасні 2006 года бізнесмены з Даніі на сустрэчы з Аляксандрам Лукашэнкам заявілі, што гатовы пабудаваць у Мінскай вобласці суперсучасны свінакомплекс. Кіраўнік Беларусі, са свайго боку, не праста падтрымаў гэты практ, а адмыслова патярэздзіў чыноўнікам: пытанне павінна быць вырашана без усялякай валаўкі.

Але дацкага свінакомплексу ў Беларусі і дагэтуль няма. І не будзе. Ботыя скандынаўскія бізнесмены самі зведалі, чаго каштую слова Лукашэнкі. Ва ўсёй Мінскай вобласці чыноўнікі не знайшлі месца, дзе можна было б пабудаваць суперсучасны свінакомплекс...

А ўвесень 2007-га Беларусь ужо рыхтавалася стаць адным з цэнтраў сусветнай ювеліранай прамысловасці. У Мінск прыяжджаў ізраільскі “брэльянтавы кароль” Леў Ляваев. «Як вы ведаеце, у Беларусі шмат што робіцца дзеля стварэння спрыяльнага інвестыцыйнага клімату, таму мы атрымліваем багата цікавых пропаноў ад замежных інвесттараў», — паведаміў яму Аляксандр Лукашэнка. Нягледзячы на “велізарны конкурс праектаў”, кіраўнік Беларусі заявіў, што зацікаўлены ў праектах Ляваева. Аднак і з гэтых планаў у канчатковым выніку атрымаўся пышк.

Нарэшце, можна прыгадаць і Беларускі інвестыцыйны форум у Лондане. Паводле інфармацыі дзяржарховых СМІ, наша краіна ледзь не фурор зрабіла ў тамтэйшым бізнес-асяродку. Аднак мінуш час, але ніякіх рэальных вынікаў не бачна. Такая вось, выбачайце, атрымліваецца фігня...

ВАЛЯНЦІН СЫЧ.

ЯК СЯБРА ПБНФ АДСТАЯЎ СЫНА АД ВОЙСКА

У нумары за 14.01 у матэрыял «Моладзь БНФ забіраюць у боты» закралася недакладнасць. Гэдзаны ў тэксле Фёдар Чаранкоў не трапіў у войска падчас лёташняга прызыва. Як паведаміў у лісце ў рэдакцыю яго бацька, які з'яўляецца сябрам Партыі БНФ і «Руху за свабоду», “пасля неаднаразовых пісьмовых зваротаў у ваенкамат, міліцыю і прокуратуру мы адстаялі законнае права сына на атрыманне адтэрміноўкі для паступлення ў ВНУ”!

“Спачатку з гэтых установаў мы атрымліўвалі звычайнія адпіскі, маўляў, усё ў рамках закона, ваш сын мусіць ісці ў войска; трывалі шторанішнія візіты міліцыі-янераў а 6-й гадзіне з “просьбай” аддаць ім сына, — піша спадар Чаранкоў. — Я ім адмаўляў і ў вуснай, і у пісьмовай формах тлумачыў, што Фёдар з'ехаў паступаць у ВНУ, назыву якой яны даведаюцца, калі мой сын туды паступіць. Яны сыходзілі, а назаўтра ў 6:00 зноў “рабілі нам пад’ём”.

Не ведаю, адкуль прыйшла справядлівасць, але пасля таго, як у «Свабодзе» і «Нашай Ніве» быў надрукаваны мой ліст «Хлусня ў БВГ», нас запрасілі ў ваенкамат і паведамілі: «Ваш сын мае права на адтэрміноўку»!

Хацеў бы праз газету выказаць падзяку ўсім, хто нас падтрымліваў. Асаблівая падзяка сябру «Вясны» — Уладзіміру Целепуну за маральную і юрыдычную дапамогу!“

ГЕНАДЗЬ ПУЗЫНЯ.

АЛЯКСАНДР ІВАНКОЎ: “НЕ ТРЭБА ПРЫКІПАЦЬ ДА ВЫСОКІХ ПАСАД...”

— Аляксандр Іванавіч,
Ваша адстаўка для многіх
была даволі нечаканай. Рас-
кажыце, чым Вы цяпер зай-
маецеся?

— Адпачываю.

— І якія планы на будучы-
нё?

— Працаваць буду.

— **Дзе, калі не сакрэт?**

— А гэта ўжо не нам выра-
шашь...

— Спадзяецае, што Вам
нешта прапануюць?

— Не спадзяюся, а так яно

ПОГЛЯД ЗБОКУ

Былы міністр працы Беларусі раіць
кірауніцтву краіны не перашкаджаць
самастойнай працы кіраунікоў мініс-
тэрства.

— Мне здаецца, многае залежыць ад
прычыны, па якой чалавек пакінуў высо-
кую пасаду, — выказвае сваю думку Аляк-
сандр Віктаравіч. — Калі, напрыклад,
параўноўваць мой сыход і сыход Іванко-
ва, то гэта зусім розныя рэчы, бо я сам
напісаў заяву з просьбай звольніць мяне
на ўласным жаданні. А гэты чыноўнік, мя-
ркуючы па ўсім, нават і не ведаў пра сваю
хуткую адстаўку. Магчыма, на яго праста
ўсклалі ўсе памылкі сістэмы, якую, між ін-
шым, пабудаваў прэзідэнт краіны. І таму я
лічу, што за ўсе памылкі міністраў павінен
адказваць менавіта Аляксандр Лукашэн-
ка, бо ніводны міністр у нашай краіне не
мае такіх шырокіх пайнамоцтваў і такой
свабоды ў прыняціі рашэнняў, як ён.

На мой погляд, міністраў трэба зды-
маць за канкрэтныя хібы ў работе альбо
крадзёж, карупцыю. За канкрэтныя і зра-
зумелыя рэчы. А калі чалавек усё жыц-
це адпахаў на сістэму, і яго вось так, без
тлумачэння, выкідваюць, — гэта праста

былы міністр гандлю чакае новага прызначэння. Прауда,
пакуль Аляксандр Іванкоў (бацька знамітага гімнаста
Івана Іванкова) адпачывае дома. Карэспандэнт “Тут і ця-
пер” расшукаў Аляксандра Іванавіча і задаў яму некалькі
пытанняў.

і будзе.

— А чаму Вас адправілі
у адстаўку? Альбо Вы самі
прынялі рашэнне сысці?

— Дзяржслужба ёсць
дзяржслужба. Тут нічога веч-
нага не бывае.

— Хочаце сказаць, што
былі гатовы сысці?

— Я зайдэды гатовы. На тое
яна і дзяржслужба. Паўтаруся,
нічога вечнага і свайго там
няма.

— Але ж Вы адпрацавалі
у Міністэрстве гандлю да-
волі працяглы час...

— Нічога, трэба ж і іншым
паспрабаваць.

— І тым не менш, калі не
сакрэт: самі пісалі заяву аб
сыходзе з пасады ці...?

— Я ўжо дваццаць гадоў
нікуды не пішу ніякіх заяў. Але

нечаканасцю адстаўка для
мяне не стала. Усё, што робіц-
ца, робіцца да лепшага.

— Значыць, калі казаць
па-прастому, стрэсавага
стану пасля таго, як страцілі
“высокое крэсле”, у Вас не
было?

— Не, не было. Я праста ве-
даю, што не трэба прызвычай-
ваца і прыкіпаць да высокіх
пасад.

— Аляксандр Іванавіч, а
працаваць Вы будзеце, як і
раней, — у сферы гандлю?

— Я ўжо казаў: гэта не мне
вырашаць.

— У Беларусі, звычайна,
калі міністр сыходзіць, то
яго альбо ў тыраж спісва-
юць, альбо паслом некуды
адпраўляюць, ці на нары
кідаюць — за карупцыйныя

АЛЯКСАНДР САСНОЎ: “ДА МІНІСТРАЎ ТРЭБА СТАВІЦЦА З ПАВАГАЙ...”

Напрыклад, я, калі прыйшоў на пасаду
міністра працы, атрымліваў 160 долараў,
калі сыходзі — 120.

Адзін высокапастаўлены чыноўнік, які
не зусім задаволены тым, што зараз адбы-
ваеца ў дзяржаве, не так даўно мне залу-
жыў: маўляў, у цябе былі запасныя “аз-
радромы”, а мне праста няма куды сысці.
Дык і мне не было куды падавацца! Я каля
двух гадоў перабіваўся выпадковымі пад-
працоўкамі, бо нідзе не мог працаўладка-
вацца. І нічога, выжыў...

Я параў бы кірауніцтву краіны ставіц-
ца да міністраў з павагай. Ім не варта
перашкаджаць, іх не трэба звязваць па
руках і нагах. Бо часам з Адміністрацыі
прэзідэнта яны атрымліваюць даволі су-
плярэчлівия ўказанні, якія праста немаг-
чыма выкананы. Дайце ім магчымасць
свабодна працаваць, свабодна прымаць
рашэнні. Інакш яны праста будуць набіва-
ць свае кішэні.

З АСАБІСТАЙ СПРАВЫ

Аляксандр Іванкоў на-
радзіўся ў 1950 годзе ў Мінску.
Скончыў Маскоўскі каапера-
тыўны інстытут, Мінскую вы-
шэйшую партыйную школу.

У 1972-1974 гадах пра-
цаў намеснікам старшыні
праўлення Бярэзінскага рай-
спажыўсаюза (Мінская воб-
ласць).

У 1975-1994 гадах зай-
маў пасады намесніка стар-
шыні праўлення, старшыні
праўлення Маладзечанскага
райспажыўсаюза, інструкта-
ра аддзела гандлю і бытавога
абслугоўвання Мінскага абл-
выканкама і інш.

З 2003 года — намеснік
міністра гандлю Беларусі.

У лютым 2004 года быў
призначаны першим намесні-
кам міністра гандлю; у чэрвені
2005 года — міністрам гандлю.

9 студзеня 2009 года
ўказам А.Лукашэнкі новым
міністрам гандлю прызна-
чаны **Валянцін Чаканаў**. 10
студзеня новы міністр быў
прадстаўлены калектыву
міністэрства.

Пакуль Аляксандр Іван-
коў па-ранейшаму ўзначаль-
вае Беларускую федэрацию
каноэ.

справы...

— Я нічога з пералічанага
не баюся...

ГАННА ГЛАДЫШАВА
спецыяльна для svabodaby.net.

АДКАЗНАСЦЬ ПЕРАД БУДУЧЫНЯЙ

Улады рыхтуюць чарговы ўдар па "мове", хітруючы з перапісам

З 14 па 24 кастрычніка адбудзеца другі ў суверэннай гісторыі Беларусі перапіс насельніцтва. Мяркуецца, што адказы на 37 пытання дадуць падрабязныя звесткі аб дэмографічнай, сацыяльна-эканамічнай, нацыянальнай і культурнай сітуацыі ў краіне. Распрацоўваючы фармат кампаніі, улады спасылаліся на досвед замежных краін. Тым часам, незалежнае грамадства б'е ўзваны: перапіс-2009 нясе ў сабе прыхаваную пагрозу для лёсу беларускай мовы і будучыні беларускай дзяржавы.

ХІТРЫКІ З АНКЕТАЙ

Савет Міністраў Беларусі зацвердзіў праграму перапісу насельніцтва пастановай ад 29 мая 2008 года. Як толькі інфармацыя аб змесце кампаніі была абрацавана, грамадзянская супольнасць забіла ўзваны. Так, на кастрычніцкім з'ездзе Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны ўдзельнікі звярнуліся да грамадзян з заклікам прайвіцу пільнасць падчас перапісу-2009 і падтрымаць беларускую мову, бо "дзяржаўная палітыка скіравана на аблежаванне роднай мовы беларусаў", якая "фактычна адсутнічае ў афіцыйным ужытку, выціскаецца з усіх сфераў жыцця".

Сутнасць закідаў незалежных экспертаў зводзілася да двух пунктаў.

Па-першое, **ці будзе забяспечана падчас перапісу канстытуцыйная роўнасць для носьбітая абедзвюх моў**. Іншымі словамі, ці будуць разам з расейскамоўнымі падрыхтаваны беларускамоўныя бланкі з апытаннямі і інструкцыі моўных паводзін для перапісчыкаў.

Па-другое, грамадскасць заўважыла **адмоўныя змены, унесены ў фармулёўку моўнага пытання**. У графе "Ваша родная мова" ў дужках пазначана: "Мова, засвоеная першай у раннім дзяцінстве".

Гэтыя праблемы знаходзіліся ў цэнтры ўвагі снежаньскага круглага стала, у якім удзельнічалі прадстаўнікі шэрага грамадскіх арганізацый, аўтарыэтнія навукоўцы і палітыкі. Па выніках абмеркавання было створана працоўная група, задача якой заключаецца ў тым, каб падрыхтаваць і перапіс насельніцтва прайшлі ў адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі.

ванай на сайце Белстата, блок моўных пытанняў уключае пытанні аб:

- роднай мове;
- мове, на якой рэспандэнт звычайна размаўляе дома;
- іншай (-ыя) мове (-ы), якой (-імі) свабодна валодае рэспандэнт.

Хочацца верыць, што на гэты раз перапіс пройдзе без хітрыкаў і падману.

УЛАДЫ ПАЧУЛІ

Грамадская актыўнасць не засталася незадуванай. Намеснік кіраўніка адміністрацыі прэзідэнта Усевалад Янчэўскі выказаў гатоўнасць абрэмеркаўца сітуацыю. Адрэагаваў і дзяржаўны друк. Газета "Звязда" змясціла гутарку са старшынёй Нацыянальнага статыстычнага камітэта Уладзімірам Зіноўскім, у якой асаблівая ўвага была ўделена моўнаму пытанню. "Форма перапіснога ліста падрыхтавана як на рускай, так і на беларускай мове, да таго ж па жаданні рэспандэнта пытанні перапісу могуць быць зададзены на любой з дзвею дзяржаўных моў, — запэўніў старшыня Белстата. — У прыватнасці, падчас навучання перапісчыкам асаблівая ўвага будзе ўдзяляцца менавіта правильнасці правядзення апытання па-беларуску".

Што да фармулёўкі пытання аб роднай мове, то сітуацыя па-ранейшаму цёмная. Так, у "Праграме перапісу насельніцтва РБ 2009 года", зацверджанай Пастановай Саўміна ад 29.05.2008 N 765 і апубліка-

здаецца, усё пэўна, няма чаго трывожыцца. Аднак пазнейшай Пастановай Нацыянальнага статыстычнага камітэта РБ ад 29.08.2008 № 129 зацверджаны "Указанні па запаўненні форм перапіснога ліста...". У главе 4, п.33.7 чытаем: "У пытанні 10 "Ваша родная мова", калі рэспандэнту ціжка вызначыцца з тым, якая мова для яго з'яўляецца роднай мовай, то варта мець на ўвазе, што родная мова — гэта мова, якую ён засвоіў першай у раннім дзяцінстве".

Улады сцвярджаюць, што характар і змест анкет распрацаваны з улікам нацыянальных інтэрэсаў і рэкамендацый Статыстычнай камісіі ААН, а таксама Еўрапейскай эканамічнай камісіі і Статыстычнага ўпраўлення Еўрапейскіх супольнасцяў. Незалежныя эксперты перакананы ў адваротным.

"Цягам жыцця чалавек фарміруецца, развіваецца, пад уздзеяннем розных фактараў мяняецца яго светапогляд. Таму трактаванне роднай мовы як першай, засвоенай у дзяцінстве, некарэктнае. На

снежаньскім круглым стале агучваліся прыклады досведу больш за дзесятак краін. І нідзе такога пункта няма, — патлумачыў нам **знатны фіолаг і першы амбасадар Беларусі ў Нямеччыне Пятро Садоўскі**. — Беларускі досвेद, сформіраваны дзесяцігоддзямі русіфікацыі, паказвае, што тысячы гарадскіх дзяцей, якія ў дзяцінстве не размаўлялі па-беларуску, сталі свядомымі беларусамі падчас нацыянальнага адраджэння канца 80-х — пачатку 90-х. Беларуская для іх не проста родная мова, але і найвялікшая светапоглядная каштоўнасць, масток да папярэдніх пакаленняў".

На думку **старшыні ТБМ Алега Трусава**, хітрыкі ўлад з моўным пытаннем у перапісе ўкладаюцца ў рэчышча дзяржаўной палітыкі і скіраваны на тое, каб як мага меншай колькасць грамадзян назвала роднай мовай беларускую: "Падобныя выслікі ўлады рабілі і 10 гадоў назад падчас перапісу-1999. Тады ў спісы ўключылі пытанне аб мове, на якой людзі размаўляюць дома, спадзяючыся, што беларускую назавуць усяго 3-5%. У выніку, ад нас больш за год утойвалі правільную лічбу — 36,7 %, а гэта ж амаль 4 мільёны чалавек!"

Спадар Трусаў падкрэслівае, што ад вынікаў перапісу залежыць далейшы лёс не толькі мовы, але і беларускай незалежнасці. "Калі б 10 гадоў назад ТБМ не ўзняло б пытанне, сітуацыя з беларускай мовай у краіне была бы шматкроць горшай. Нагадаю, што тады беларускую сваёй роднай мовай назвалі 73,6 % грамадзян. За гэты час мы зрабілі вялікі крок наперад, выгадавалася маладое пакаленне нацыянальна свядомай моладзі, колькасць рэальных носьбітая беларускай мовы павялічылася. Але нельга спаць у шапку. Ад пазіцыі беларусаў падчас перапісу залежыць далейшы лёс дзяржаўной мовы, асабліва ў сістэме адукацыі і справаўводства", — сказаў нам эксперт.

ЯЭЭП ШЧАБЛОЎСКИ.

ПАВАЛЬНАЯ “ДАКТЫЛАСКАПІЗАЦЫЯ”

У Смаргоні міліцыя пачала праводзіць у жыццё распараджэнне міністра ўнутраных спраў Уладзіміра Навумава аб усеагульным зборы адпячаткаў пальцаў у мужчынскага насельніцтва Беларусі.

Пачалі з дзяржаўнага філіяла Мінскага трактарнага завода ў Смаргоні і з прыватнага дрэваапрацоўчага прадпрыемства “Халес”. Па інфармацыі belaruspartisan.org, адпячаткі пальцаў бралі пагалоўна ва ўсіх, хто знаходзіўся на працоўным месцы.

На пытанні супрацоўніку аб мэтах акцыі, міліцыянеры адказвалі, што ёсьць адпаведны ўказ презідэнта (самая натуральная хлусня), але пры гэтым прад'яўляце працу юным згаданы ўказ адмаўляліся.

Паводле папярэдняй інфармацыі, наступнім ў часе павальнай мужчынскай “дактыласкапізацыі” стаяць Смаргонскі завод аптычнага станкабудавання і прадпрыемства “СмаргоньСілітабетон”.

Як сведчаць актывісты незалежных прафсаюзаў, многія супрацоўнікі “прадактыласка-піяваных” прадпрыемстваў у сваёй большасці вельмі разліваны тым, што адбылося,

і не ведаюць, як сябе паводзіць, калі і да іх звярнуцца з падобнай “просьбай”.

Старшыня Беларускага Хельсінскага камітэта Алег Гулак пракаменціраваў гэтую ситуацыю наступным чынам:

— Навялікі жаль, павальная “дактыласкапізацыя” апошнім часам толькі ўзмацняеца. Па нашых даных, асабліва завіхаюцца ў Салігорску, Асіповічах, Гродні, Бабруйску, Слуцку.

Адразу хачу папярэдзіць тых, хто не пярэчыць таму, каб у яго ўзялі адпячаткі. Калі хочаце, то здавайцеся, пагаджайцеся на згаданую працэдуру. Але хто не хоча гэтага рабіць, мае на то поўнае права.

На сённяшні момант наша прававая сістэма не настолькі адпавядае сусветным стандартам, каб давяраць ёй на ўсе 100 адсотак. Хто дасць гарантыво, што заўтра вашы “пальчыкі” не скарыстаюць у незразумелых мэтах?

У вас яшчэ не ўзялі адпячаткі пальцаў?

Беларускі Хельсінскі камітэт у сваю чаргу звярнуўся ў праکуратуру, каб засяродзіць ўвагу на незаконнасці распараджэння міністра ўнутраных спраў. Але, мяркуючы па ўзмацненні кампаніі па зборы адпячатак пальцаў ва ўсіх веннаабавязаных мужчын, праکуратура вырашила пакрываць МУС. Калі справа так пойдзе

і далей, то заўтра нас усіх становуць праслухваць, кіруючыся нейкім інтэрэсамі беларускіх грамадзян, могуць загадаць не выходзіць увечары на вуліцу, увогуле, пасадзяць у клетку. І такім чынам абмяжоўць ад злачынных замахаў...

Задаволенай у падобных абставінах, напэўна, застанецца толькі міліцыя.

ЯК ЗНАЙСЦІ ПРАЦУ І НЕ СТАЦЬ АХВЯРАЙ

У Магілёве адбыўся семінар-практикум пад назвай “Эфектыўнае працаўладкаванне”, наладжаны пры дапамозе Міжнароднай арганізацыі па міграцыі.

Большасць удзельнікаў імпрэзы склалі маладыя магілёўцы, якія цягам тýдня ўдасканальваліся ў адмысловым трэнінгу, што скончыўся сапраўднай стажыроўкай — спробай самастойна ўладкавацца на працу. Сярод пытанняў, з якіх складаўся курс семінара, былі наступныя: правілы пошуку працы, паводзіны падчас гутарак з работадаўцамі, прыклады запаўнення дакументаў пры найманні на працу, праца за мяжой, а таксама праблема гандлю людзьмі.

Трэба сказаць, што такія трэнінги ладзяцца ў Беларусі ўжо другі год. Для

Магілёўскага рэгіёна, дзе многія людзі ва ўзросце ад 17 да 30 гадоў не ўстане знайсці сабе працоўны занятак, яны асабліва актуальныя. Каардынатораў праекта, вядомая грамадская актыўістка Валянціна Сасноўская, займаецца да таго ж чытаннем лекцый у навучальных установах і цэнтрах занятасці, дэманструе там адпаведныя фільмы, распаўсюджвае буклеты. Дарэчы, семінары прыносяць і практичныя вынікі. Асабліва запомніўся мінулагодні выпадак, калі пасля праходжання трэнінгу жыхарка Магілёва Таццяна, інвалід з дзяцінства, здолела ўладкавацца працаўца гардэробшчыцай у школе. Да таго часу Таццяна, нягледзячы на шматлікія намаганні, знайсці працу не могла.

Што тычыцца набалелай і вельмі актуальнай праблемы — гандлю людзьмі, то, як прагучала на семінары, часцей за

յошэ яго ахвярамі становяцца жанчыны, якія выязджаюць за мяжу ў пошуках заробку. Сучасная нявольнікі пасля перажытага звычайна не хочуць распавядаць аб tym, што з імі адбылося, ні СMI, ні нават свяякам. Паводле афіцыйных даных, за перыяд з 2002 па 2008 год у Беларусі была аказана дапамога 1593 такім ахвярам (праца 810 з іх была выкарыстана ў Pacii). Сярод гэтых людзей былі 1193 жанчыны, 960 з якіх пацярпелі ад сексуальнага наслідка. Дарэчы, дапамога пацярпелым, акрамя іншага, уключае кансультатыўны псіхолагічны мэдыкай, а таксама аднаўленне пашпарта, прадастаўленне (калі трэба) жылля, выдзяленне пэўнай сумы грошай. Як адзначалася на семінары, доля грамадскіх аўтаднанняў у такой дапамозе ў нашай краіне вельмі значная.

НАДЗЕЯ ДРАЗДОВА.

ПАЭМУ ГУСОЎСКАГА ПЕРАДАДУЦЬ У ВАТЬІКАН

Юры Якавенка з Гародні працягвае традыцыі Францішка Скарны ў графіцы: у Італії нядаўна выйшла надрукаваная ўручную славутая «Паэма пра зубра».

Спадар Якавенка і яго італьянская сябры сабралі гроши і выдалі напісаную на лацінскай мове паэму сярдневяковага беларускага літаратара Міколы Гусоўскага. Мастак стварыў для кнігі адзінаццаць мініяцюру. Наклад выдання — 150 асобнікаў, кожны з іх, а таксама паабонныя ілюстрацыі Юры Якавенка падпісаў алоукам.

Ён расказаў, што ідэя стварэння унікальнага выдання ўзнікла наступным чынам: з сябрами, вядомыми у Італіі майстрам-друкаром, даўно хацелі ажыццяўіць выдавецкі праект з ілюстрацыямі, які быў бы цікавы і для італьянскіх сяброў Юрыя Якавенкі. «Песня пра зубра» — унікальны твор, цес-

на знітаваны і з радзімай мастака, і з Італіяй, не кажучы аб tym, што сам аўтар — вялікі паэт. Задумка была ў tym, каб надрукаваць паэму прыблізна так, як яна магла бы быць выдадзена ў Італіі ў 1523 годзе, калі Мікола Гусоўскі напісаў яе, знаходзячыся ў Рыме. Усё зроблена ўручную — набор тэксту, папера, вокладка. Дызайн рабіў Джуліяна Якамучы, ён жа друкаваў гравюры і курыраваў уесь праект.

У красавіку мае адбыцца прэзентацыя кнігі ў Мінску, затым яе экзэмпляр будзе перададзены ў Ватыкан, але спачатку кнігу атрымаюць Нацыянальная бібліятэка Беларусі і Беларуская акадэмія

мастактваў. А ў Гародні паэму прэзентуюць толькі ў пачатку верасня. Праўда, Юры Якавенка задумаў таксама зрабіць каштоўны падарунак свайму гораду — дошкі, з якіх друкаваліся афорты для кнігі, будучы перададзены ў музей.

Кошт выдання — 30 тысяч еўра, гэтыя гроши ахвяравалі сам мастак і яго сябры (усяго іх шэсць чалавек). Кожны атрымаў пэўную колькасць асобнікаў. Калекцыйная вартасць выдання ацэнена ў 3500 еўра. Праўда, Юры Якавенка адзначае, што вырашана пачынацца з адной тысячы еўра. На сённяшні дзень кніга каштует менавіта столькі, але, па словах мастака, кожныя пяць месяцаў яна будзе даражэць на дзвесце еўра.

АЛЕСЬ КАВАЛЁУ,
bulletinonline.org

ВЯРТАННЕ МОВЫ НА ТЭЛЕКАНАЛЫ

27 студзеня старшыня ГА «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарны» Алег Трусаў сустрэўся з кіраўніком Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Аляксандрам Зімоўскім і дамовіўся аб пашырэнні ўжывання беларускай мовы на беларускіх тэлеканалах.

Як паведаміў прэс-службе БАЖ спадар Трусаў, на сустрэчы ўздымаліся сем пытанняў, але дамоўленасць была дасягнута па пяці — найбольш простых.

«На маю думку, з гэтых пяці пунктава ў найбліжэйшы час рэальная будучы выкананы два-три. Па-першы, паявіцца перадача "размаўляем па-беларуску", будучы праводзіцца круглыя сталы. Дарэчы, Зімоўскуму вельмі спадалася ідэя зрабіць блок перадач на тэму Грунвальдской бітвы. Ён сказаў, што яны выедуць на Грунвальдскае поле, адзымуць матэрыял. Я лічу, што гэта ён выканане», — падзяліўся ўражаннямі кіраўнік ТБМ.

Па словам Алега Трусаўа, у перспектыве таксама павінен рабіцца дубляж фільмаў на беларускую мову. «У нас была вельмі канкрэтная размова, і мне яна спадабалася, — сказаў старшыня ТБМ. — Не было ніякай "вады". Зімоўскі адкрыта казаў: вось гэта я могу, гэтага — не могу. Але зразумела, што так праста ён са мной не сустракаўся б, не атрымаўшы згоды ў вышэйших структурах», — лічыць А.Трусаў.

КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЕРНЭЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET.

КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСIU ГАЗETY,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.